

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาดังนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับพิษภัย การป้องกัน การเสกฟันและเฮโรอีน และวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน จากการเสกฟัน และเฮโรอีน

ประชากรที่ศึกษา

การคัดเลือกหมู่บ้านที่ทำการศึกษา โดยวิธีเจาะจง คือ บ้านห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีประชากรเป็นชาวเขามีนโยบายการติดฟันและเฮโรอีน มีการลักลอบจำหน่ายฟันและเฮโรอีน รวมทั้งมีการปลูกฟันด้วย หลังจากให้การบำบัดรักษาแล้วกลับไปเสกฟันอีก ดังนั้นจึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ เรื่องพิษภัยของฟันและเฮโรอีน และวิธีการปฏิบัติภายในหมู่บ้าน เพื่อป้องกันการเสกของประชาชน

ประชากรเป้าหมาย เป็นประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านห้วยน้ำดัง ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 646 คน จาก 108 หลังคาเรือน โดยมีหัวหน้าครอบครัวหรือภรรยาทุกครอบครัว จำนวน 108 คน เป็นประชากรที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์เกี่ยวกับการเสกฟันและเฮโรอีน ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและการป้องกันการเสกฟันและเฮโรอีน และวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดฟันและเฮโรอีน จำนวนทั้งสิ้น 74 ข้อ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประชากรศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 27 ข้อ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์การเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวน 19 ข้อ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย จำนวนสมาชิก และประสบการณ์เกี่ยวกับการเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 วิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดผิวและเฮโรอีน มีจำนวนทั้งหมด 22 ข้อ แบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) วิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง และสมาชิกในครอบครัวเสฟผิวหรือเฮโรอีน มีจำนวน 10 ข้อ

2) วิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันชุมชนเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวน 12 ข้อ

2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของผิวและเฮโรอีน และการป้องกันการเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวนทั้งหมด 25 ข้อ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน คือ

2.1 ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของผิว มีจำนวน 5 ข้อ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของเฮโรอีน มีจำนวน 5 ข้อ

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวน 5 ข้อ

2.4 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสมาชิกในครอบครัวจากการเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวน 5 ข้อ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันชุมชนจากการเสฟผิวและเฮโรอีน มีจำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบความรู้เป็นแบบปรนัย ชนิดให้เลือกตอบ ถูก ผิด ข้อที่ตอบได้ถูกต้อง ให้คะแนน 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน แล้วนำคำตอบมารวมและหาค่าร้อยละ แบ่งเกณฑ์ระดับความรู้ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ผู้ที่มีระดับความรู้ดีมาก	คือผู้ที่ตอบคำถาม ได้ถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป
ผู้ที่มีระดับความรู้ดี	คือผู้ที่ตอบคำถาม ได้ถูกต้องร้อยละ 70 - 79
ผู้ที่มีระดับความรู้ปานกลาง	คือผู้ที่ตอบคำถาม ได้ถูกต้องร้อยละ 60 - 69
ผู้ที่มีระดับความรู้น้อย	คือผู้ที่ตอบคำถาม ได้ถูกต้องร้อยละ 50 - 59
ผู้ที่มีระดับความรู้น้อยมาก	คือผู้ที่ตอบคำถาม ได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 50

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

แบบสัมภาษณ์และแบบทดสอบความรู้ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ	1 ท่าน
อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานวิจัย	2 ท่าน
นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	2 ท่าน

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความถูกต้องทางภาษา ความชัดเจนทางเนื้อหา และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความรู้ ไปทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับชาวบ้าน ห้วยน้ำดัง คือ ชาวบ้านหมู่บ้านต้นลุง ตำบลกักช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว หรือภรรยา แล้วนำคำนวณหาความเชื่อมั่นแบบ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson 20 หรือ KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนจะนำไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สาธารณสุขอำเภอแม่แตง พนักงานสุขภาพชุมชนบ้านห้วยน้ำดัง อาสาสมัครสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ป่าไม้ และผู้ใหญ่บ้าน บ้านห้วยน้ำดัง ตำบลกั๊ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. อบรมความรู้เกี่ยวกับแบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้ ตลอดจนขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูลแก่นักศึกษาริทยาศาสตร์ โปรแกรมวิชาสุขภาพศึกษา วิทยาลัยครูเชียงใหม่ จำนวน 10 คน ที่จะช่วยรวบรวมข้อมูลให้เข้าใจก่อนออกปฏิบัติการ
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์และแบบทดสอบ แก่กลุ่มประชากรที่ศึกษา
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลร่วมกับนักศึกษา โดยการสัมภาษณ์และทดสอบความรู้กลุ่มประชากรที่ศึกษาตามแบบฟอร์ม โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล 2 วัน
5. บรรณาธิการข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยตนเอง และด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากรศึกษา นำมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ
2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและการป้องกันการเสฟผื่นและเหีโรอื่น นำมาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. จำนวนประชากรศึกษาที่ตอบคำถามในแบบทดสอบแต่ละข้อ ได้ถูกต้องหรือผิด นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
4. วิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน มิให้เสฟผื่นหรือเหีโรอื่น นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและการป้องกันการเสฟผื่นและเฮโรอีนกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง ครอบครัวและชุมชน จากการเสฟผื่นและเฮโรอีน นำมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ

$$\text{Correlation Coefficient (r)} = \frac{\sum (x - \bar{x})(y - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x - \bar{x})^2 \sum (y - \bar{y})^2}}$$

x = ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและการป้องกันการเสฟผื่นและเฮโรอีน

y = วิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน จากการเสฟผื่นและเฮโรอีน

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ใช้เวลาทั้งหมด 8 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2534 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ระยะเตรียมการ ใช้เวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2534 โดยกำหนดปัญหา วางแผนดำเนินการ ติดต่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่แตง สำนักงาน ป.ป.ส. ศูนย์บำบัดรักษาเสฟผื่นติดยาเสพติด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ศึกษารายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เขียนโครงการการศึกษา เสนอโครงการศึกษาต่อบัณฑิตวิทยาลัย สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบทดสอบความรู้และส่งไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนถูกต้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดวันเวลาที่เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหมู่บ้านที่ศึกษา จัดเตรียมเครื่องมือในการศึกษา ติดต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง อบรมพนักงานสัมภาษณ์

2. ระยะดำเนินการศึกษา ใช้เวลา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2534 ผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในหมู่บ้าน หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำเข้าตารางคำนวณค่าทางสถิติเพื่อหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ระยะสรุปผลและเขียนรายงานการศึกษา ใช้เวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2534 โดยเขียนรายงาน จัดพิมพ์รายงาน นำเสนอผลของการศึกษา และปรับปรุงแก้ไขรายงานส่งบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved